

Sygn. akt III AUa 411/12

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2012 r. na rozprawie

sprawy **J. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. W..**

w związku ze skargą o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w sprawie o sygn. III AUa 207/11 z dnia 6 lipca 2011 roku i poprzedzającym go wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 lutego 2011 r. sygn. akt VI U 869/09

p o s t a n a w i a :

odrzucić skargę.

Sygn. akt III AUa 411/12

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. G. w dniu 11 maja 2012r. złożył pismo zatytułowane odwołaniem od decyzji Sądu Apelacyjnego z dnia 6 lipca 2011r.

W piśmie tym powołał się na art. 118 ust. 7 z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS i zaskarżył wyrok z dnia 6.07.2011r. wydany przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie.

Skarżący wskazał, że decyzja o przyznaniu świadczenia rentowego z tytułu nabytych chorób w związku z zesłaniem w głąb Rosji została wydana na podstawie badań lekarskich neurologicznych, ortopedycznych oraz istniejącej dokumentacji medycznej. Opinie te zostały opisane na druku N9, który był poświadczeniem o istniejących chorobach. Dokument N9 a w nim zawarte opinie lekarskie, były dla lekarzy orzeczników ZUS między innymi dowodem na istnienie chorób będących wynikiem pobytu w miejscach odosobnienia (zesłanie do Rosji Sowieckiej), a tym samym przesłanką do przyznania renty z tytułu pobytu w miejscach odosobnienia. Były to suwerenne decyzje ZUS potwierdzone faktami medycznymi. Świadczenie zostało przyznane na stałe. Według skarżącego stanowisko ZUS z dnia 1.09.2009r. o pozbawieniu świadczenia rentowego było wynikiem zastosowania art. 114 la ustawy o emeryturach

i rentach z FUS. Przepis ten dawał organowi rentowemu prawo do zmiany z urzędu swoich wcześniejszych decyzji. W dniu 28 lutego 2012 roku Trybunał Konstytucyjny uznał, iż art. 114 1a narusza zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, co narusza art. 2 i 67 ust. 1 Konstytucji RP. Zdaniem sędziów Trybunału Konstytucyjnego nie może być tak, że organ (ZUS) po upływie kilku czy kilkunastu lat uzyskuje doraźny instrument umożliwiający w czasie weryfikację świadczeń. Tak też było w przypadku skarżącego, gdzie po przeszło 11 latach pobierania świadczenia przyznanego na stałe, świadczenie to zostało zabrane. Niestety sąd I i II instancji na podstawie sugestii biegłych sądowych podtrzymał decyzję wydaną przez ZUS.

Opinia biegłych sądowych jest merytorycznie nieuzasadniona tym, że schorzenia które posiada, akurat nie są skutkiem pobytu na zesłaniu. Wręcz przeciwnie, autorytety lekarskie, które badały problem zdrowotny zesłańców, mówią wprost, iż przebywanie w ciężkich warunkach na zesłaniu, właśnie było powodem wielu chorób, które uwidaczniają się w wieku dziecięcym, dojrzewania oraz okresach późniejszych. Niekoniecznie to musi być kontuzja lub okaleczenie widoczne gołym okiem. Stawianie przez biegłego z P. tezy, iż na zesłaniu skarżący przebywał jako dziecko i nic nie pamiętam, jest niedopuszczalne. Przebywał w takich samych warunkach jak dorośli, doznawał takich samych krzywd i chorób jak dorośli.

Zdaniem skarżącego weryfikacja świadczenia na którym przebywał od roku 1998 aż do roku 2009 została dokonana przez organ rentowy w wyniku zastosowania art. 114 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który obowiązywał od 1 lipca 2004 rok. Jest to niesłuszne i niezgodne z Konstytucją RP.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga ubezpieczonego o wznowienie postępowania jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia podlega odrzuceniu. Dla uznania, że skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia nie jest wystarczające samo sformułowanie podstawy wznowienia w taki sposób, aby odpowiadało ono treści przepisów określających podstawę wznowienia tj. art. 401-403. Dodatkowo przytoczone w niej twierdzenia co do faktów mających usprawiedliwić żądanie wznowienia postępowania muszą być faktycznie oparte na ustawowej podstawie wznowienia. Ubezpieczony wnosząc o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012r., co wskazuje na ustawową podstawę do wniesienia skargi w myśl art. 401¹ kpc (w skardze nie przywołano wprost tego przepisu). Jednakże zarówno zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 1.09.2009r. jak i wyrok Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego nie zostały oparte na treści art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, lecz na treść art. 107 tej ustawy.

Prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianom w przypadku zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustania lub ponownego powstania. W aspekcie formalnoprawnym następuje więc zmiana rodzaju pobieranej renty, utrata prawa do renty lub ponowne nabycie uprawnień. O zmianach w prawie i wysokości świadczeń rentowych przesądza wynik badania lekarskiego przeprowadzanego przez lekarza orzecznika ZUS/komisję lekarską ZUS, który/a dokonuje oceny niezdolności do pracy, jej stopnia i trwałości. Treść orzeczenia lekarza orzecznika ZUS/komisji lekarskiej ZUS w przedmiocie zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, braku tej niezdolności lub jej ponownego powstania, powinna w równym stopniu wynikać z profesjonalnej oceny stanu zdrowia badanego (wyrok SN z dnia 12 stycznia 2001 r., II UKN 181/00, OSNAPiUS 2002, nr 17, poz. 418), jak i odpowiedniego uwzględnienia biologicznego aspektu niezdolności do pracy z elementami ekonomicznymi, np. posiadanymi kwalifikacjami, możliwością przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwością wykonywania dotychczasowej pracy lub. podjęcia innej pracy, celowością przekwalifikowania (art. 13 ust. 1). Pominięcie albo błędna ocena w decyzji organ rentowego ekonomicznego elementu niezdolności do pracy, stanowi dla ubezpieczonego podstawę do odwołania się do sądu ubezpieczeń społecznych o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. (wyroki SN: z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 675/98 OSNAPiUS 2000, nr 16, poz. 624 i z dnia 6 października 2000r., II UKN 22/00 OSNAPiUS 2002, nr 10, poz. 247).

Regulacja zawarta w art. 107 przesądza o dwóch kwestiach. Przede wszystkim należy stwierdzić, że z uwagi na treść tego przepisu, nie zachodzi potrzeba tworzenia specjalnych przepisów prawnych, na podstawie których można byłoby

dokonywać weryfikacji uprawnień rentowych. Przepis ten upoważnia bowiem ZUS do dokonywania stałej weryfikacji świadczeń uzależnionych od ustalenia niezdolności do pracy. Z przepisu wynika jednoznacznie, iż badanie lekarskie można przeprowadzić nie tylko na wniosek, ale i z urzędu, więc w istocie w każdym czasie. Wiąże się z tym druga kwestia, a mianowicie, iż w przypadku ustalania przez ZUS prawa do świadczeń uzależnionych od stwierdzenia niezdolności do pracy, trudno mówić o jakichkolwiek prawach nabytych. Należy w tym miejscu przypomnieć, iż w przeszłości, tj. do dnia 31 sierpnia 1997 r., na podstawie § 29 ust. 1 uchylonego rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 5 sierpnia 1983r. w sprawie składu komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu postępowania, trybu kierowania na badania przez te komisje oraz szczegółowych zasad ustalania inwalidztwa, Dz. U. Nr 47, poz. 214 z późn. zm.), nie można było wyznaczać badania lekarskiego osób, które osiągnęły wiek 55/60 lat, chyba że inwalidztwo tych osób zostało spowodowane urazem i nie miało charakteru trwałego oraz w przypadku inwalidztwa, które trwało nieprzerwanie ponad 10 lat. Z powołanej tu regulacji nie należy jednak wywodzić, że osoba, która przed dniem 1 września 1997 r. była nieprzerwanie od 10 lat inwalidą i z tego tytułu pobierała rentę, nie może obecnie zostać skierowana na badanie w celu ustalenia jej niezdolności do pracy jako przesłanki prawa do renty. Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z dnia 26 stycznia 2006 r., III UZP 2/05 (OSNPUSiSP 2006, nr 11-12, poz. 187) oraz w wyrokach: z dnia 5 maja 2005 r., IIIUK 9/05 (OSNPUSiSP 2006, nr 3-4, poz. 56); z dnia 19 kwietnia 2006 r., II IJK 143/05 (OSNPUSiSP 2007, nr 11-12, poz. 166); z dnia 26 września 2006 r., II UK 259/05 (Lex nr 395065) i z dnia 24 października 2006r. II UK 91/06), jednoznacznie opowiedział się za dopuszczalnością dokonywania ustaleń w tym zakresie przez ZUS.

Dopuszczalność weryfikacji przesłanki niezdolności do pracy dotyczy także tych osób, którym przyznano rentę stałą przed zmianą przepisów o okresie orzekania o niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2005r. Takiej, dopuszczalnej przez obowiązujące przepisy, weryfikacji dalszego prawa do świadczenia dokonał organ rentowy i jest to postępowanie zasadne.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Apelacyjny postanowił jak w sentencji na podstawie art. 410 §1 kpc.